

Arrest

nr. 343 909 van 31 maart 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat A. VAN DER MAELEN
Guilleminlaan 35 / b 1
9500 GERAARDSBERGEN

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 28 november 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 26 november 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 2 februari 2026, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 25 februari 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken V. SERBRUYNS.

Gehoord de opmerkingen van advocaat E. DHONDT, die *loco* advocaat A. VAN DER MAELEN verschijnt voor de verzoekende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoeker, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, komt volgens zijn verklaringen België binnen op 24 december 2024 en verzoekt op 27 december 2024 om internationale bescherming. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) neemt op 26 november 2025 een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat). Dit is de thans bestreden beslissing, die dezelfde dag aangetekend naar verzoeker wordt verstuurd, en die luidt als volgt:

“(…)

A. Feitenrelaas

Volgens uw verklaringen bezit u de Palestijnse nationaliteit. U werd op 23 juni 1978 geboren in Khan Younis, Gaza, Palestina. U verliet Palestina omdat u werd vervolgd door Hamas, omdat Hamas de macht had over het onderwijs en omdat u economische problemen had.

Op 6 september 2022 nam u de bus vanuit Palestina naar Egypte, waar u dezelfde dag aankwam. Twee dagen later, op 8 september 2022, nam u daar het vliegtuig richting Turkije waar u negen maanden verbleef.

Op 31 mei 2023 maakte u de overstek via boot naar Kos, Griekenland, waar u dezelfde dag aankwam. Op 14 juni 2023 diende u een verzoek om internationale bescherming in en op 21 juni 2023 werd u door Griekenland erkend als vluchteling.

Na uw erkenning diende u het opvangcentrum te verlaten. U trok naar een kraakpand in de buurt, waar u ongeveer vier maanden verbleef samen met andere personen die erkend waren. U ging uw verblijfskaart afhalen, maar merkte dat er een schrijffout in uw naam stond, waardoor u een nieuwe kaart moest krijgen. U verliet het kraakpand en trok u naar een dorpje. Daar kon u aan de slag in de bouwsector en verbleef u in de werkplaats, samen met de andere werkers.

In december kreeg u de correcte verblijfskaart en vertrok u richting Athene. U bracht daar enkele dagen door en vertrok vervolgens naar Argos. Daar kon u gaan werken in de sinaasappelpluk en verbleef u met de andere werkers in een kamer in een oud huis van de werkgever. Omdat u erg weinig verdiende, stopte u na twaalf dagen met dit werk en keerde u terug naar Athene.

U verbleef nog een week in Athene. Daar vond u via een contactpersoon een job als schapenherder in Igoumenitsa. U werkte twee maanden als schapenherder en verbleef in het huis van de werkgever. Omdat de werkgever vroeg om met de schapen naar de bergen te gaan, besloot u te vertrekken.

U reisde vervolgens door naar Santorini, waar u in een boot met Egyptenaren woonde. U werkte daar in een supermarktje en verbleef er zeven maanden. Daarna reisde u door naar Sparta, waar u in de olijvenpluk ging werken. U verbleef er een maand, maar door de aanhoudende regen kon u slechts vijf dagen werken. U verbleef in een huisje dat de werkgever geregeld had. Daarna besloot u om weer enkele dagen naar Athene te trekken alvorens u op 24 december 2024 het vliegtuig naar België nam. Drie dagen later, op 27 december 2024, diende u een verzoek om internationale bescherming in.

Bij terugkeer naar Griekenland vreest u een psychische vernedering mee te maken.

Ter staving van uw asielrelaas legt u volgende documenten neer: uw Palestijnse identiteitskaart en die van uw zus, uw Palestijns paspoort, de UNRWA family card, uw huwelijkscertificaat, uw Griekse verblijfsvergunning, uw Turks visum, een usb-stick met foto's en video's, uw medisch dossier uit België, een psychologisch attest uit België en een klacht bij de Belgische politie. Op 17 oktober 2025 stuurde u via mail een psychologisch attest door.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in uw hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt.

Tijdens uw persoonlijk onderhoud op het CGVS d.d. 13 oktober 2025 (hierna "CGVS") stelt u dat u een breuk in de buikwand hebt en een operatie nodig hebt. Daarnaast geeft u aan ook psychische problemen te hebben. U legt ook uw medisch dossier uit België en twee psychologische attesten voor om dit te staven (zie groene map, stuk 8, 9 & 11).

Wat betreft de stukken die u neerlegt met betrekking tot uw fysieke gezondheidstoestand, moet er op worden gewezen dat u aangeeft een breuk in uw buikwand te hebben, maar dat u op het moment van uw persoonlijk onderhoud hiervoor niet in behandeling bent omdat u een operatie nodig hebt (CGVS, p. 3). Daarnaast geeft u ook aan dat u een psycholoog geraadpleegd hebt, maar momenteel wacht op een nieuwe afspraak (CGVS, p. 4). De documenten die u neerlegt tonen inderdaad aan dat u afspraken had om de door u aangehaalde fysieke kwalen te onderzoeken, maar vermelden nergens een specifieke behandeling die voor u nodig is. De psychologische rapporten vermelden dat u slaapproblemen, verlies van eetlust, nachtmerries en geheugenproblemen verklaart te hebben. Nergens werd echter aangegeven in welke mate en op welke manier deze symptomen op u van toepassing zijn, noch in welke mate zij uw cognitieve capaciteiten zouden

beïnvloeden. Bovendien blijkt na lezing van uw verklaringen zowel op de DVZ als tijdens uw persoonlijk onderhoud op het CGVS, dat u op genoegzame wijze over ruim voldoende cognitieve capaciteiten beschikt om uw relaas op een zelfstandige en functionele manier uiteen te zetten. U was in staat het gesprek te volgen, de inhoud van de gestelde vragen te begrijpen en antwoorden te formuleren. U laat bovendien na in concreto aan te tonen dat, waar of op welke wijze uw fysieke of mentale problematiek uw verklaringen zou hebben beïnvloed. Zo gaf u aan dat uw fysieke toestand geen invloed op het interview zou hebben (CGVS, p. 3). Na de pauze gaf u aan dat u zich goed voelde en kon verder gaan met het interview (CGVS, p. 9). U vroeg zelf ook geen aparte pauze aan. Aldus blijkt niet dat uw fysieke of psychische problematiek het normale verloop van de asielprocedure op enigerlei wijze zou hebben gehypothekeerd of in het gedrang zou hebben gebracht. Volledigheidshalve wordt hier nog aan toegevoegd dat u bij aanvang van uw asielprocedure bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) zelf aangaf dat er geen elementen of omstandigheden bestonden die het vertellen van uw verhaal of uw deelname aan de procedure internationale bescherming konden bemoeilijken (Vragenlijst "bijzonder procedurele noden" DVZ).

Gelet op wat voorafgaat is het CGVS dan ook van oordeel dat de elementen die voorliggen bezwaarlijk kunnen volstaan om te besluiten dat u werkelijk niet bij machte was om naar behoren aan de procedure deel te nemen. In de gegeven omstandigheden kan bijgevolg redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980.

Uit de elementen die voorhanden zijn (zie verklaring DVZ d.d. 21 augustus 2025, punt 23 + zie bijkomende vragen M-status Griekenland d.d. 21 augustus 2025 + zie blauwe map, stuk 1: Eurodac search result & marked record d.d. 29 januari 2025 en stuk 2: Antwoord Griekenland op aanvraag derde landen CEDOCA d.d. 21 oktober 2025), blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist tijdens uw persoonlijk onderhoud op het CGVS.

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigden gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigden van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie níét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn ngo's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen** die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou

brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

*Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in **Griekenland** geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van **werkgelegenheid, gezondheidszorg en huisvesting** voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.*

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

*Bovendien toont u in het licht van de ervaringen waarmee u naar eigen zeggen geconfronteerd werd, evenmin aan dat u uw rechten terzake niet zou kunnen doen gelden. In dit verband moet immers worden vastgesteld dat u hiertoe **eerder beperkte** stappen hebt gezet, terwijl het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in **Griekenland** geëerbiedigd worden en u dezelfde rechten geniet als de daar aanwezige onderdanen uiteraard niet wegneemt dat u zelf óók de nodige stappen moet ondernemen om deze uit te oefenen.*

U geeft aan dat u na uw erkenning nog een maand in het opvangcentrum kon blijven voor u het moest verlaten. Meteen daarna vond u onderdak in een kraakpand niet ver van datzelfde centrum. Daar verbleef u vier maanden, tot u verhuisde naar een ander dorp. Daar kon u terecht in de werkplaats van uw werkgever in de bouwsector (CGVS, p. 11 & 12). Nadat u drie maanden later uw papieren kreeg, besloot u om meteen naar Athene te vertrekken. U verbleef daarbij een nacht in een hotel en kon ook logeren bij een kennis (CGVS, p. 12). U trok naar Argos, waar u in een oud huis van uw werkgever verbleef. Twaalf dagen later reisde u weer verder, dit keer naar Igoumenitsa, waar u als schapenherder ging werken en terecht kon in een woning van de werkgever. Twee maanden later besloot u opnieuw te vertrekken en reisde u door naar Santorini. Ook daar vond u meteen een verblijfplaats en kon u zeven maanden in een boot verblijven waar kamers gemaakt werden (CGVS, p. 12 & 13). Vervolgens trok u door naar Sparta, waar u opnieuw kon verblijven in een huis dat door uw werkgever voor u geregeld werd (CGVS, p. 13).

U had in Griekenland verschillende jobs. Zo werkte u in Kos enkele maanden in de bouw, tot u uw verblijfskaart ontving (CGVS, p. 12). Daarna ging u naar Argos, waar u meteen aan de slag kon in de sinaasappelpruik. U stopte met deze job omdat u er niet genoeg mee kon verdienen (CGVS, p. 12). In Igoumenitsa ging u aan de slag als schapenherder, waarna u zelf besloot om te stoppen omdat de schapen niet goed luisterden (CGVS, p. 14). In Santorini vond u dan weer meteen een job in een supermarktje, waar u kon werken tot aan uw vertrek naar Sparta (CGVS, p. 13). Ook daar had u meteen een job, deze keer in de olijvenpruik. U besloot daar te blijven werken tot u genoeg geld had om naar België te komen (CGVS, p. 13). Uit voorgaande blijkt dat u wel degelijk zelfredzaam bent en er van u kan verwacht worden alle mogelijke inspanningen te verrichten om een bestaan op te bouwen in Griekenland.

U geeft ook aan medische zorgen nodig te hebben gehad in Griekenland. Zo voelde u uw buik scheuren tijdens het werken op de ladder bij het appelsienen plukken (CGVS, p. 3).

De vaststelling dat er in uw hoofde mogelijke indicaties van een verhoogde kwetsbaarheid zijn, omwille van uw (fysieke en mentale) gezondheidstoestand doet hieraan géén afbreuk, aangezien u niet aantoont dat uw bijzondere kwetsbaarheid het u dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig uw rechten uit te oefenen dat er een ernstig risico is dat u zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met de artikelen 3 van het EVRM en 4 van het EU Handvest (Ibid., Ibrahim e.a., randnummer 93 en Jawo, randnummer 95).]

De commissaris-generaal wijst erop dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die internationale bescherming genieten in Griekenland gratis toegang hebben tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf en Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainland-greece_en).

Uit objectieve informatie blijkt dat de belangrijkste problemen die personen met internationale bescherming in Griekenland ondervinden, verband houden met moeilijkheden om een verblijfsvergunning (ADET) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te krijgen. Het moet echter gezegd worden dat dit niet het geval is voor u. U geeft immers aan dat u wel degelijk de nodige procedures hebt doorlopen om een AMKA te verkrijgen (CGVS, p. 11).

Hoewel uit objectieve informatie blijkt dat sommige ziekenhuizen moeilijkheden ondervinden om toegang te krijgen tot tolken, wijst deze informatie niet op systematische of onoverkomelijke moeilijkheden. Integendeel, uit een onderzoek dat tussen juni 2022 en juni 2023 door de UNHCR werd uitgevoerd, bleek dat slechts 29% van de gecontacteerde begunstigen verklaarde moeilijkheden te hebben ondervonden bij de toegang tot gezondheidszorg, met name als gevolg van de taalbarrière (AIDA, Country Report: Greece. Update 2023, beschikbaar op: https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf).

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

*Uit de informatie die u hebt verstrekt, blijkt geen voldoende significante kwetsbaarheidsfactor van uw kant die deze analyse zou kunnen wijzigen. Het CGVS is dan ook van oordeel dat uw gezondheidsproblemen, zoals gedocumenteerd in België (problemen aan uw buik) niet in die mate gekarakteriseerd zijn dat ze aan uw situatie in Griekenland een significant verhoogde graad van kwetsbaarheid verlenen, en bijgevolg een andere perceptie van uw levensomstandigheden in dit land rechtvaardigen. **Niets wijst er namelijk op dat deze pathologie een niveau van ernst zou bereiken dat zware zorg en complexe monitoring zou vereisen die in Griekenland niet beschikbaar zouden zijn.** De documenten die u neerlegt i.v.m. met uw medische problemen tonen dan ook grotendeels uw afspraken aan, maar wijzen nergens op de nood aan een complexe behandeling (zie groene map, stuk 8). Het CGVS merkt ook op dat u bij uw aankomst in België geen bijzondere procedurele noden hebt aangegeven (Vragenlijst "bijzonder procedurele noden" DVZ).*

*Voorts dient er op te worden gewezen dat u in Griekenland wel degelijk geholpen werd. U geeft aan dat u naar een ziekenhuis ging en aantoonde dat u een AMKA had, waardoor u werd onderzocht door een dokter. De dokter maakte u vervolgens duidelijk dat u geopereerd diende te worden. U kon daarvoor al de volgende dag terugkomen. U besloot echter zelf om de operatie niet te laten uitvoeren omdat u geen vertrouwen had in de medische zorg in Griekenland in het algemeen (CGVS, p. 14 & 15). **U werd dus op geen enkel moment toegang tot medische zorg ontzegd.** Tot slot dienen ook uw uiteenlopende verklaringen over uw medische problemen en de daarbij horende zorg te worden onderlijnd. Bij de DVZ gaf u immers aan dat u geen medische behandelingen kreeg omdat u niet wist waar u die kon krijgen (Vragenlijst CGVS, vraag 3.5 & Bijkomende Vragen M-status Griekenland).*

*Uit objectieve informatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een aanvraag voor internationale bescherming indienen in Griekenland automatisch een AFM-nummer krijgen wanneer ze hun kaart als verzoeker van internationale bescherming krijgen (Cfr. **Begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. Toegang tot documenten en sociaal-economische rechten**, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op :*

https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; **Greece Refugee Info**, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). Het CGVS wijst erop dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het fiscaal registratienummer (AFM) blijft geldig zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is (Ibidem). Als de verblijfsvergunning (ADET) verloopt, wordt het fiscaal registratienummer (AFM) gedeactiveerd totdat de verblijfsvergunning (ADET) wordt verlengd (Ibidem).

In dit geval hebt u uw verzoek om internationale bescherming na 31 december 2020 ingediend. Daarom moet worden opgemerkt dat u, toen u in Griekenland was als verzoeker, een fiscaal registratienummer had waarmee u toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Het Commissariaat-generaal is daarom van mening dat u bepaalde stappen hebt kunnen ondernemen om werk te vinden en in uw levensonderhoud te voorzien. Als begunstigde van internationale bescherming werd u een ADET verleend. U moest vervolgens een afspraak maken bij de verantwoordelijke 'Taks Office' om de gegevens van uw AFM bij te werken (Cfr. **Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights** p. 20-21, gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf. Zoals u ook gedaan heeft, waardoor u aldus over een geldige AFM beschikt (CGVS, p. 11).

Uit uw verklaringen blijkt dat u uw gedrukte verblijfsvergunning, het document dat bewijst dat u in het bezit bent van een geldige verblijfsvergunning, bent kwijtgeraakt.

Het Commissariaat-Generaal wijst er vooreerst op dat dit verlies alleen op uw eigen beweringen berust en dat u geen concreet bewijs levert waaruit blijkt dat u deze geldige verblijfsvergunning daadwerkelijk bent kwijtgeraakt vernietigd. Aangezien uit uw volledige dossier duidelijk blijkt dat u in het bezit zou moeten zijn van een dergelijk document, volstaan loutere beweringen niet om het verlies ervan vast te stellen.

Vervolgens merkt het Commissariaat-generaal op dat, hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van specifieke moeilijkheden waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning bij terugkeer worden geconfronteerd, deze objectieve informatie geen verwijzing bevat naar soortgelijke problemen waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van de gedrukte verblijfsvergunning zouden worden geconfronteerd. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat **het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen** in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET). Hiervoor moet men zich naar een asieltbureau begeven om het verlies van het document te melden en een verklaring van verlies te verkrijgen, die aan de politie moet worden overgelegd. De politie geeft de betrokkene een kennisgeving. Het Asielbureau moet van deze kennisgeving in kennis worden gesteld en ongeveer vier maanden na de kennisgeving neemt het een nieuwe beslissing over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is genomen, moet een afspraak worden gemaakt bij het bevoegde politiebureau om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar in geval van beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; **Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights** gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wpcontent/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Ten derde blijkt uit uw administratief dossier duidelijk dat uw verblijfsvergunning nog niet verlopen is, u beweert alleen –in tempore suspecto en zonder het te bewijzen - dat uw gedrukte verblijfsvergunning gestolen zou zijn. Hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben. U zal dus niet met dezelfde moeilijkheden worden geconfronteerd als de begunstigten van internationale bescherming in Griekenland wiens verblijfsvergunning is verlopen en die naar die lidstaat moeten terugkeren.

Uit objectieve informatie blijkt ook dat het fysieke document pas ongeldig wordt nadat aangifte van diefstal of verlies naar behoren is gedaan, bij de politie in Griekenland (ibid.). Deze informatie geeft evenmin aanleiding om te vermoeden dat de ongeldigheid van een gedrukte ADET, in het kader van een procedure die tot doel heeft een identiek document te vervangen, zou leiden tot de opschorting of intrekking van het verblijfsrecht of andere rechten die aan dit document zijn verbonden. Bijgevolg zou u, **zelfs indien zou moeten worden geconcludeerd dat u niet langer in het bezit bent van uw gedrukte verblijfsvergunning, niet worden geconfronteerd met de moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die niet langer over een geldige verblijfsvergunning beschikken.**

Met betrekking tot het sociale zekerheidsnummer (**AMKA**) merkt het Commissariaat-generaal op dat uit objectieve informatie ook blijkt dat het pas wordt gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt (AIDA/ECRE, Country Report: Greece. Update 2023, juni 2024, blz. 248: " According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit **expires**"). Uit de objectieve informatie blijkt duidelijk dat het AMKA de dag na het verstrijken van de verblijfsvergunning wordt gedeactiveerd omdat de Griekse wet bepaalt dat het AMKA wordt gedeactiveerd in geval van illegaal verblijf op Grieks grondgebied (Ibid., blz. 278: " Specifically as regards deactivation due to non-legal residence in the country, [deactivation] shall automatically take place on the day following the expiry of validity of the residence title, in the absence of renewal, extension or withdrawal of the status of international or temporary protection"). Het is dus aldus het verlopen van de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het kwijt zijn van de gedrukte verblijfsvergunning. Gezien uw verblijfsvergunning niet voor 20 juni 2026 verloopt, is uw AMKA ook tot die datum geldig.

Wat het fiscaal registratienummer (**AFM**) betreft, herinnert het Commissariaat-generaal eraan dat uit objectieve informatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socioeconomic rights, RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op: https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). In de praktijk worden de gegevens van begunstigen die al stappen hadden ondernomen om een AFM te verkrijgen tijdens hun procedure en deze ook hadden verkregen, niet automatisch bijgewerkt door de autoriteiten nadat zij bescherming hebben gekregen. Het is dus aan de begunstigde om een afspraak te maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om deze update te laten uitvoeren, op voorwaarde dat zij in het bezit zijn van een geldig ADET en hun woonadres kunnen aantonen (zie: Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Begunstigen die als asielzoeker geen AFM hebben verkregen, volgen een afzonderlijke procedure en worden doorverwezen naar de DOY. In dat geval wordt hen een geldig ADET of een geldig DADP gevraagd. Uit de objectieve informatie blijkt dat er geen problemen zijn bij de uitvoering van deze procedure (ibid.; en Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>).

Gezien u over een geldige AFM beschikt (CGVS, p. 11) blijkt aldus dat u in staat bent om de nodige stappen te ondernemen bij de Griekse autoriteiten. Uit objectieve informatie blijkt bovendien dat **"de AFM alleen wordt gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt"** (RSA/PRO ASYL, Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, maart 2024, p. 20: " the AFM is automatically deactivated upon **the expiry of the ADET** and cannot be used until the ADET is renewed"). Gezien uw verblijfsvergunning niet verloopt voor 20 juni 2026, is de AFM ook geldig tot die datum. Zelfs als u stappen moet ondernemen om een vervangkaart van uw gedrukte verblijfsvergunning te krijgen, blijft u toegang houden tot de arbeidsmarkt, een bankrekening en de huur van onroerend goed.

Daarnaast is het erg opmerkelijk dat u verklaart nooit een Grieks paspoort te hebben verkregen, maar dat u wel zonder problemen per vliegtuig naar België bent kunnen komen. Uw verklaring dat u dit deed aan de hand van uw Palestijns paspoort en uw Griekse verblijfsvergunning overtuigt niet (CGVS, p. 10). Bovendien had u eerder tijdens uw persoonlijk onderhoud aangegeven wel degelijk het paspoort te hebben aangevraagd en verkregen. U diende er 98 euro voor te betalen (CGVS, p. 8). Het is opmerkelijk dat u na confrontatie met deze verklaringen beweert dat u het paspoort niet kon verkrijgen omdat u er niet genoeg geld voor had (CGVS, p. 10). U voerde immers meerdere jobs uit, waarmee u niet enkel in uw basisbehoeften kon voorzien, maar waarmee u ook uw reizen in Griekenland en naar België zelf mee bekostigde (CGVS, p. 14). Het gegeven dat u dan nog steeds geen paspoort aanvraagt terwijl u plant om naar België te komen, houdt weinig steek.

Bovendien moet worden vastgesteld dat u beschikte over een netwerk en middelen om uw verblijf in Griekenland en uw vertrek en verdere reis doorheen Europa te bewerkstelligen. Zo kreeg u via uw echtgenote Y. geld uit Gaza om uw verblijf in Kos te bekostigen (CGVS, p. 14). Daarnaast dient ook onderlijnd te worden dat u ook in Palestina verschillende jobs uitvoerde (CGVS, p. 6 & Verklaring DVZ, vraag 12) en verbleef u negen maanden in Turkije. U regelde ook zelf uw Turks visum met het reisbureau (CGVS, p. 7), wat opnieuw getuigt van uw zelfredzaamheid en keuzemogelijkheden.

De door u voorgelegde documenten wijzigen niets aan bovenstaande beslissing. Uw Palestijnse identiteitskaart en die van uw zus, uw Palestijns paspoort, de UNRWA family card, uw huwelijkscertificaat, uw Turks visum en de video's en foto's van uw familie in Palestina geven enkel indicaties van uw nationaliteit, uw herkomst, uw identiteit en uw familie. Dit zijn elementen die in deze beslissing niet ter discussie staan.

Uw Griekse verblijfsvergunning toont aan dat u in Griekenland wel degelijk de nodige stappen hebt gezet om uw identiteitsdocumenten te verkrijgen, wat uw zelfredzaamheid opnieuw aantoont.

De documenten over uw medische afspraken in België en uw psychologische attesten werden eerder al besproken (zie supra).

De klacht die u neerlegde bij de politie kan hoogstens aantonen dat u wel degelijk bestolen werd, maar kan bovenstaande vaststellingen niet wijzigen. Bovendien maakt de klacht nergens gewag van uw Griekse verblijfsdocumenten.

Tot slot kunnen ook de overige video's op de usb-stick bovenstaande vaststellingen niet wijzigen. De video's van uw verblijfplek in Igoumenitsa tonen aan dat u wel degelijk een woning had waar u kon verblijven. De video's van de gedode schapen zijn niet relevant in uw verzoek om internationale bescherming.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar uw regio van herkomst.

(...)"

2. Over de gegrondheid van het beroep

2.1. Het verzoekschrift

2.1.1. In een eerste middel voert verzoeker de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Verzoeker is van mening dat de verwerende partij geen (diepgaand) onderzoek voerde naar zijn psychische kwetsbaarheid hoewel er tijdens het persoonlijk onderhoud directe signalen waren die wezen op psychische moeilijkheden. Hij wijst erop dat zowel zijn profiel als Palestijn met familie in Gaza als zijn verklaringen en non-verbale reacties tijdens het persoonlijk onderhoud twijfels doen rijzen over zijn psychologische draagkracht.

2.1.2. In een tweede middel voert verzoeker de schending aan van het redelijkheidsbeginsel. Volgens hem is de bestreden beslissing niet gebaseerd op zorgvuldig onderzoek waardoor deze niet kan beschouwd worden als een redelijk verantwoorde beslissing.

Hij gaat vooreerst in op het weerlegbaar vermoeden van wederzijds vertrouwen. Na theoretische beschouwingen oppert hij dat er, op basis van de beschikbare en bijgebrachte landeninformatie, van zijn verklaringen en van de bewijsstukken die hij zelf aanbracht, voldoende concrete aanwijzingen voorliggen die aantonen dat zijn voorzienbare levensomstandigheden in Griekenland de drempel van zwaarwegendheid zullen overschrijden zodat hij een reëel risico loopt op onmenselijke behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest).

Eerst en vooral meent verzoeker dat er op heden voor alle begunstigten wel degelijk sprake is van een *a priori* risico op onmenselijke en ontorende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest - volgens de invulling ervan door het Hof van Justitie - als gevolg van het structureel falend Grieks asielse beleid. Hij wijst op alarmerende rapporten en gaat nader in op het juridisch vacuüm na toekenning van de vluchtelingenstatus of na verval van de ADET. Vervolgens gaat hij in op diepgewortelde, structurele uitsluitingsmechanismen die ervoor zorgen dat erkende vluchtelingen in Griekenland in een afhankelijkheidspositie blijven, zoals

problemen met de toegankelijkheid van huisvesting, werk en gezondheidszorg. Volgens hem is er dan ook sprake van een situatie in Griekenland die zo ernstig en structureel is dat effectieve bescherming in de zin van het Handvest niet (meer) algemeen bestaat. Vervolgens gaat verzoeker in op buitengewone omstandigheden die hem bijzonder kwetsbaar maken. Een vluchteling is per definitie kwetsbaar. Als Palestijnse vluchteling draagt verzoeker eveneens angsten als gevolg van de huidige extreem gewelddadige situatie in de Gazastrook, waar zijn hele familie zich nog bevindt, met zich mee. De impact op de mentale toestand is immens. Naar rechtspraak van het Hof van Justitie moet de behandelende instantie rekening houden met alle feiten van de zaak ter beoordeling van de kwetsbaarheid, waarna verzoeker een opsomming geeft van elementen waarmee rekening gehouden moet worden. Hij verwijst hierbij naar een model opgemaakt door Caritas ter inschatting van de kwetsbaarheid van een individuele vluchteling en maakt op basis hiervan een balans op voor zichzelf. Hij betoogt dat zijn zelfredzaamheid en autonomie in ernstige mate aangetast zijn en dat het risico, dat hij in leefomstandigheden die de drempel van zwaarwegendheid overschrijden terecht komt, hierdoor aanzienlijk vergroot. Vervolgens gaat verzoeker in op zijn kwetsbaarheden. Zijn psychische kwetsbaarheid (depressie en PTSD) is het gevolg van de mensonwaardige leefomstandigheden tijdens zijn verblijf in Griekenland, maar ook van de huidige situatie in de Gazastrook, waar zijn hele familie nog woont. Bovendien kreeg hij in Griekenland geen psychologische hulp en toont de praktijk dat de psychologische hulpverlening er in hoge mate ontoegankelijk en onvoldoende is, hoewel er formeel gezien inderdaad toegang is tot het nationale gezondheidszorgsysteem. De leefomstandigheden in Griekenland versterken bovendien de psychische kwetsbaarheid. Zijn psychische nood blijkt niet alleen uit de attesten die hij voorlegt, maar ook uit zijn verklaringen en non-verbale signalen tijdens het persoonlijk onderhoud. Hij besluit dat als gevolg van de diepe onderliggende psychiatrische problematiek en de aanzienlijke impact ervan op zijn alledaags, gewoon functioneren, alsook zijn medische kwetsbaarheid en ouderdom, hij op heden niet in staat is terug te keren naar Griekenland waar hij autonoom zou moeten proberen te overleven. Vervolgens gaat verzoeker in op de materiële kwetsbaarheid, waarbij hij duidt op het gebrek aan geldige ADET en een paspoort en de structurele problemen op het vlak van legale tewerkstelling, taalonderwijs en huisvesting en waarbij hij ingaat op zijn eigen wedervaren en inspanningen. Tot slot gaat verzoeker ook in op zijn gebrek aan netwerk, ondersteuning of middelen en zijn maatschappelijke kwetsbaarheid. Verzoeker besluit dat hij wel degelijk herhaaldelijk gepoogd heeft om rechten te doen gelden, maar dat deze ontzegd werden als gevolg van structurele problemen die niet worden aangepakt en die vaak gestoeld zijn op discriminatoire gronden.

2.1.3. In een derde middel voert verzoeker de schending aan van het recht van verdediging "*door een gebrek, onduidelijkheid en dubbelzinnigheid in de motivering van de beslissing*". Hij voert hierbij een schending aan van artikel 62 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet) en van artikel 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De bestreden beslissing werd volgens verzoeker niet afdoende gemotiveerd omdat de motivering van de verwerende partij niet kan volstaan om te begrijpen om welke redenen zij meent dat hij niet zou terechtkomen in een staat van vergaande materiële deprivatie bij een terugkeer naar Griekenland.

2.1.4. In een vierde middel voert verzoeker de schending aan van artikel 4 van het Handvest en van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (hierna: het EVRM).

Hij verwijst in dit middel naar zijn eerdere uiteenzettingen en duidt op de Griekse wetgeving van september 2025, de aanzienlijke verstrenging van het administratieve terugkeerbeleid, het gebrek aan garantie dat Palestijnse verzoekers niet teruggestuurd zullen worden naar Palestina en de strenge correctionalisering van illegaliteit.

2.1.5. In een vijfde en laatste middel beroept verzoeker zich op de schending van de redelijke termijn en van het rechtszekerheidsbeginsel. Hij wijst op de buitensporige lange duur van de procedure, hetgeen een onvermijdelijke en onherroepelijke schadelijke impact voor hem heeft. Zijn ADET riskeert te vervallen, zijn AMKA-nummer kan worden gedeactiveerd, zijn Grieks paspoort kan vervallen en hij dreigt te worden geregistreerd als langdurig afwezig wat kan leiden tot verlies van verblijfsrecht. Bovendien geraakt hij ondertussen meer geïntegreerd in de Belgische samenleving, terwijl de band met Griekenland verder vervreemdt.

2.1.6. Verzoeker concludeert dat hij, gelet op alle feiten van de zaak en op basis van zijn individuele situatie, het nodige concrete bewijs heeft geleverd om het vermoeden, dat hij zich zou kunnen beroepen op de beschermingsstatus die hem in Griekenland is verleend en dat hij niet in een situatie van vergaande materiële deprivatie zou terechtkomen bij terugkeer, te weerleggen. Volgens verzoeker ontkent de bestreden beslissing de realiteit. Hij is van mening dat de verwerende partij geen gebruik kon maken van de mogelijkheid om het verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk te verklaren en dat de Raad over alle nodige elementen beschikt om de gegrondheid van het verzoek met betrekking tot zijn land van herkomst, Palestina en meer bepaald de Gazastrook, te onderzoeken en hem op die basis de internationale

beschermingsstatus toe te kennen. Verzoeker meent dat hij als Palestijn uit de Gazastrook kan beschouwd worden als vluchteling in de zin van artikel 1 van het Internationaal Verdrag betreffende de Status van Vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 en goedgekeurd bij wet van 26 juni 1953 en onderbouwt zijn visie vervolgens door te verwijzen naar de visie van het Internationaal Gerechtshof, het Internationaal Strafhof en de *International Association of Genocide Scholars* en de onafhankelijke VN-onderzoekscommissie.

2.1.7. Op basis van hetgeen voorafgaat vraagt verzoeker de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) in hoofdorde om hem de hoedanigheid van vluchteling toe te kennen. In ondergeschikte orde vraagt hij het dossier terug te sturen naar het commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: het commissariaat-generaal).

2.2. Stukken

2.2.1. In de inventaris van het verzoekschrift verwijst verzoeker naar volgende nieuwe documenten waarvan hij telkens de weblinks vermeldt:

- AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*" september 2025 (stuk 4);
- RSA, "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", april 2025 (stuk 5);
- RSA, "*No support for refugees returned to Greece*" (stuk 6);
- IOM UN Migration, "*Helios+. Comprehensive actions for the integration of third-country nationals into the labour market*" (stuk 7);
- Caritas, "*Kwetsbaarheid. Naar een gelijke behandeling van kwetsbare vluchtelingen*" (stuk 8);
- Nansen, *Nansen Note 2025-3 Personen met een internationaal beschermingsstatuut in Griekenland: analyse van de Nederlandstalige rechtspraak van de RVV* (stuk 9);
- RvV 16 januari 2025, nr. 320 159 (stuk 10).

2.2.2. Op 18 februari 2026 maakt verzoeker, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota over met daarbij gevoegd volgende stukken, al dan niet met vermelding van de weblinks:

- AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*" september 2025 (stuk 1);
- RvV 30 oktober 2025, nr. 345 593 (stuk 2);
- Ulysse, "*Note du service de santé mentale Ulysse sur les effets pathogènes des événements liés à la guerre et l'invasion de Gaza sur les personnes originaires de Pakestine présentes en Belgique*", 20 juni 2024 (stuk 3);
- E-nomothesia.gr, "*Nieuw wetsvoorstel over illegal immigratie in publieke consultatie*" (stuk 4);
- brief consortium Griekse middelveldorganisaties gericht aan de Belgische asiendiensten, "*Inaccurate and misleading information in CEDOCA Country of Origin Information Focus: GREECE, Assistance to Migrants report, published 25th July 2005*" d.d. 19 november 2025 (stuk 5);
- RvV 10 februari 2026, nr. 340 772 (stuk 6);
- brief van 16 januari 2026 van de heer M. M. aan meester Lahaye met vrije vertaling (stuk 7).

2.2.3. Op 19 februari 2026 maakt de verwerende partij, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota over met een actualisatie van de landeninformatie inzake de algemene situatie voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en waarbij, met vermelding van de weblink, wordt gewezen op volgende rapporten en beslissingen:

- CEDOCA, "*COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*", 17 september 2025;
- AIDA/ECRE, "*Country Report: Greece. Update 2024*" september 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, persmededeling nr. 30/2025, 16 april 2025 en uitspraak BVerwG 1 C 18.24, 16 april 2025;
- Verwaltungsgerichtshof Kassel, persmededeling, 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, – 2BvR 1425/24, 1 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, D-2580/2025, 11 september 2025;

Bij de aanvullende nota is tevens volgend stuk gevoegd:

- nota juridische dienst commissariaat-generaal 'A.M.K.A wetgeving Griekenland *update*', 16 januari 2026 met daarbij gevoegd een Engelse vertaling van de AMKA-verordening van 23 december 2023, een Franse vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016, een Franse vertaling van de omzendbrief van 3 november 2025 en e-mailuitwisseling tussen het commissariaat-generaal en de Griekse *Asylum Service*.

2.3. Beoordeling

2.3.1. De Raad wijst erop dat hij inzake beslissingen van de commissaris-generaal over volheid van rechtsmacht beschikt. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutive kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoeker daarop.

2.3.2. Inzake de samenwerkingsplicht wordt verwezen naar artikel 48/6, § 1, van de Vreemdelingenwet, dat luidt als volgt:

“§ 1. De verzoeker om internationale bescherming dient alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek zo spoedig mogelijk aan te brengen. De met het onderzoek van het verzoek belaste instanties hebben tot taak om de relevante elementen van het verzoek om internationale bescherming in samenwerking met de verzoeker te beoordelen.

De in het eerste lid bedoelde elementen omvatten onder meer de verklaringen van de verzoeker en alle documentatie of stukken in zijn bezit met betrekking tot zijn identiteit, nationaliteit(en), leeftijd, achtergrond, ook die van de relevante familieleden, land(en) en plaats(en) van eerder verblijf, eerdere verzoeken, reisroutes, reisdocumentatie en de redenen waarom hij een verzoek om internationale bescherming indient.”

Artikel 10.3 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) (hierna: de richtlijn 2013/32/EU), dat handelt over de vereisten voor de behandeling van verzoeken, bepaalt ook:

“3. De lidstaten zien erop toe dat de beslissingen van de beslissingsautoriteit over verzoeken om internationale bescherming zijn gebaseerd op een deugdelijk onderzoek. Daartoe zorgen de lidstaten ervoor dat:

a) [...];

b) er nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld uit verschillende bronnen, zoals het EASO en de UNHCR, en relevante internationale mensenrechtenorganisaties, over de algemene situatie in de landen van oorsprong van verzoekers en, waar nodig, in de landen van doorreis, en dat het personeel dat de verzoeken behandelt en daarover beslist, over deze informatie kan beschikken;

[...]”

Het wettelijke kader omtrent de beoordeling van feiten en omstandigheden met inbegrip van de samenwerkingsplicht wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming (hierna: de richtlijn 2011/95/EU) en artikel 13, eerste lid, van de richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepalingen moeten worden gelezen.

De in artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU vervatte ‘beoordeling van feiten en omstandigheden’ in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming verloopt in twee onderscheiden fasen.

De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, eerste lid, van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, eerste lid, van de richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht, die is beperkt tot deze eerste fase, houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen opdat de relevante elementen van zijn verzoek kunnen worden bepaald. De verzoeker moet aldus een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast moeten deze instanties ervoor zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of, in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming. Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70). De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze.

2.3.3. De Raad, die beschikt over een hervormingsbevoegdheid, moet een arrest vellen dat gemotiveerd is en geeft aan waarom verzoekers verzoek om internationale bescherming al dan niet beantwoordt aan de voorwaarden van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, waarbij hij duidelijk en ondubbelzinnig de redenen uiteenzet die hem ertoe brengen die beslissing te nemen.

2.3.4. De formele motiveringsplicht, voorgeschreven in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en in artikel 62, § 2, eerste lid, van de Vreemdelingenwet heeft tot doel de betrokkene een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing te verschaffen, dat hij in staat is te weten of het zin heeft zich tegen die beslissing te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De motieven die aan de bestreden beslissing ten grondslag liggen, kunnen op eenvoudige wijze in deze beslissing worden gelezen en uit het verzoekschrift blijkt dat verzoeker deze motieven kent en aan een inhoudelijke kritiek onderwerpt. Bijgevolg is het doel van de formele motiveringsplicht *in casu* bereikt en voert hij in wezen de schending aan van de materiële motiveringsplicht.

De materiële motiveringsplicht, de vereiste van deugdelijke motieven, houdt in dat de bestreden beslissing op motieven moet steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van de beslissing in aanmerking kunnen genomen worden. Dit onderdeel van het enig middel zal dan ook vanuit dit oogpunt worden onderzocht.

2.3.5. Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in het administratief dossier is de commissaris-generaal terecht van oordeel dat er onvoldoende concrete elementen voorhanden zijn waaruit een bijzondere procedurele nood in verzoekers hoofde kan worden afgeleid die het nemen van bepaalde specifieke steunmaatregelen rechtvaardigt. Dit wordt als volgt onderbouwd:

“Tijdens uw persoonlijk onderhoud op het CGVS d.d. 13 oktober 2025 (hierna “CGVS”) stelt u dat u een breuk in de buikwand hebt en een operatie nodig hebt. Daarnaast geeft u aan ook psychische problemen te hebben. U legt ook uw medisch dossier uit België en twee psychologische attesten voor om dit te staven (zie groene map, stuk 8, 9 & 11).

Wat betreft de stukken die u neerlegt met betrekking tot uw fysieke gezondheidstoestand, moet er op worden gewezen dat u aangeeft een breuk in uw buikwand te hebben, maar dat u op het moment van uw persoonlijk onderhoud hiervoor niet in behandeling bent omdat u een operatie nodig hebt (CGVS, p. 3). Daarnaast geeft u ook aan dat u een psycholoog geraadpleegd hebt, maar momenteel wacht op een nieuwe afspraak (CGVS, p. 4). De documenten die u neerlegt tonen inderdaad aan dat u afspraken had om de door u aangehaalde fysieke kwalen te onderzoeken, maar vermelden nergens een specifieke behandeling die voor u nodig is. De psychologische rapporten vermelden dat u slaapproblemen, verlies van eetlust, nachtmerries en geheugenproblemen verklaart te hebben. Nergens werd echter aangegeven in welke mate en op welke manier deze symptomen op u van toepassing zijn, noch in welke mate zij uw cognitieve capaciteiten zouden beïnvloeden. Bovendien blijkt na lezing van uw verklaringen zowel op de DVZ als tijdens uw persoonlijk onderhoud op het CGVS, dat u op genoegzame wijze over ruim voldoende cognitieve capaciteiten beschikt om uw relaas op een zelfstandige en functionele manier uiteen te zetten. U was in staat het gesprek te volgen, de inhoud van de gestelde vragen te begrijpen en antwoorden te formuleren. U laat bovendien na in concreto aan te tonen dat, waar of op welke wijze uw fysieke of mentale problematiek uw verklaringen zou hebben beïnvloed. Zo gaf u aan dat uw fysieke toestand geen invloed op het interview zou hebben (CGVS, p. 3). Na de pauze gaf u aan dat u zich goed voelde en kon verder gaan met het interview (CGVS, p. 9). U vroeg zelf ook geen aparte pauze aan. Aldus blijkt niet dat uw fysieke of psychische problematiek het normale verloop van de asielprocedure op enigerlei wijze zou hebben gehypothekeerd of in het gedrang zou hebben gebracht. Volledigheidshalve wordt hier nog aan toegevoegd dat u bij aanvang van uw asielprocedure bij de Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) zelf aangaf dat er geen elementen of omstandigheden bestonden die het vertellen van uw verhaal of uw deelname aan de procedure internationale bescherming konden bemoeilijken (Vragenlijst “bijzonder procedurele noden” DVZ).

Gelet op wat voorafgaat is het CGVS dan ook van oordeel dat de elementen die voorliggen bezwaarlijk kunnen volstaan om te besluiten dat u werkelijk niet bij machte was om naar behoren aan de procedure deel te nemen. In de gegeven omstandigheden kan bijgevolg redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.”

De Raad treedt deze overwegingen, die pertinent zijn en die steun vinden in het administratief dossier, bij. Verzoeker wijst in zijn verzoekschrift op zijn kwetsbaarheid, met name het psychisch lijden als gevolg van de mensonwaardige leefomstandigheden tijdens zijn verblijf in Griekenland maar ook van de situatie in de Gazastrook, waar zijn hele familie nog woont. Hij wijst er verder op dat hij niet (nadrukkelijk) werd bevraagd aangaande zijn psychologische toestand en meent dat er tijdens het persoonlijk onderhoud signalen waren (verklaringen en non-verbale reacties) waaruit kan worden afgeleid dat hij psychisch kwetsbaar is. De motieven van de bestreden beslissing worden door verzoeker hiermee echter niet op dienstige wijze betwist. Zoals in de hoger weergegeven motieven correct is aangestipt, kan uit de door verzoeker bijgebrachte stukken niet worden afgeleid dat verzoeker niet over voldoende cognitieve capaciteiten beschikt om zijn relaas op een zelfstandige en functionele manier uiteen te zetten, hetgeen hij blijkens de lezing van de notities van het persoonlijk onderhoud ook daadwerkelijk heeft kunnen doen. Verzoeker spreekt dan wel van signalen tijdens het onderhoud waaruit zijn psychische kwetsbaarheid kan worden afgeleid, maar blijft in gebreke dit nader te concretiseren laat staan aan te tonen dat hij daardoor gehinderd was om op volwaardige wijze deel te nemen aan het onderhoud. Bovendien werd verzoeker gevraagd of er eventuele gezondheidsproblemen zijn waarmee rekening moet worden gehouden, waarop hij enkel zijn breuk in de buikwand aanhaalde en gaf hij, verder gevraagd of dit enige invloed op het interview heeft, aan dat dit niet het geval is (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 3). Er kan aldus niet worden gesteld dat verzoeker omwille van zijn fysieke en/of mentale gezondheidstoestand niet in staat zou zijn om op een normale wijze zijn procedure om internationale bescherming te doorlopen en/of om gedetailleerde, doorleefde, coherente en geloofwaardige verklaringen af te leggen in het kader van zijn verzoek om internationale bescherming. Verzoeker heeft hier evenmin opmerkingen over gemaakt. Aan het einde van het persoonlijk onderhoud werd hem immers gevraagd of hij alle vragen alsook de tolk goed heeft begrepen, waarop hij bevestigend antwoordde (*ibid.*, p. 16).

In zoverre verzoeker verwijst naar rechtspraak van de Raad waarin werd geoordeeld dat ondanks dat er geen psychologische attesten werden neergelegd, naar het geheel van de feiten moet worden gekeken, dient in herinnering te worden gebracht dat rechterlijke beslissingen in de continentale rechtstraditie geen precedentswaarde hebben. Bovendien toont verzoeker niet *in concreto* aan dat de feitelijke elementen die aan de grondslag lagen van het door hem geciteerde arrest kunnen worden vergeleken met de feiten die onderhavige zaak kenmerken.

Verder laat verzoeker na concreet te duiden welke steunmaatregelen in de zin van artikel 48/9 van de Vreemdelingenwet hem nog zouden moeten zijn verleend en hoe dit de strekking van de bestreden beslissing had kunnen beïnvloeden.

Gelet op voorgaande, heeft de commissaris-generaal terecht geoordeeld dat er mag worden van uitgegaan dat verzoekers rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden, evenals dat hij kan voldoen aan zijn verplichtingen. Van een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, zoals aangevoerd in het eerste middel, is geen sprake.

Met betrekking tot het aanwezig zijn van een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker en waardoor hij buiten zijn wil en persoonlijke keuzes bij terugkeer naar Griekenland in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zou terechtkomen, kan dienstig verwezen worden naar de vaststellingen onder punt 2.3.14.

2.3.6. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

2.3.7. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Hij verkreeg er de vluchtelingenstatus op 21 juni 2023 en werd in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waarvan de Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig tot 20 juni 2026 (administratief dossier, map landeninformatie, antwoord Griekse asieliinstanties d.d. 21 oktober 2025; *Eurodac Search Result*; *Eurodac Marked Record*; 'bijkomende

vragen M-status Griekenland'; notities persoonlijk onderhoud, p. 8 en map documenten, stuk 5). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" d.d. september 2024, p. 13; "*Country Report: Greece. Update 2023*", p. 243) en met het gegeven dat verzoeker in Griekenland op 21 juni 2023 de vluchtelingenstatus heeft verworven.

Verzoeker brengt geen elementen aan waaruit blijkt dat hij actueel niet meer over een beschermingsstatus zou beschikken. Hij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin.

2.3.8. Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt, zo weze herhaald, de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist evenwel dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat. Het vermoeden wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, ptn. 50-51; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 35).

De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer "*de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid*" (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 90).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van "*tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken*", dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen "*zeer verregaande materiële deprivatie*" teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;

- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de richtlijn 2011/95/EU die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

2.3.9. Verzoeker betoogt in essentie dat hij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Hij stipt in deze de algemene situatie van (terugkerende) statushouders in Griekenland, alsook individuele elementen aan.

2.3.10. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Het Hof van Justitie heeft reeds herhaaldelijk het belang benadrukt van “*objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten*” voor de beoordeling van de vraag of de te verwachten leefomstandigheden die een verzoeker als statushouder in die andere lidstaat zou aantreffen, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 88-89; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 38).

Beide partijen leggen heden verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd kunnen worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld, waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumenten (zoals gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (“*Communication on the status of migration management in mainland Greece*”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden, zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform ‘Taxisnet’ (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*ibid.*, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Afgifte van een AFM

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden, en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstrekt. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanvragen zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van "*een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt*". De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van onder meer gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6, (5), van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6, (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 23, nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit één van de volgende documenten: fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs,

huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,... Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een *“employment hiring certificate from an employer”* in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”* van september 2024 worden ook de termen *“intentieverklaring van een werkgever”* en *“werkgeversverklaring”* gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c), van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van deze verordening is voldaan (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; *“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267; nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening).

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19; Refugee.info Greece, *Travel Documents Greece*, 9 februari 2024).

Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van

verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus "the European way of life", en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijks huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensomátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de volgende drie criteria:

- (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asieldienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een

verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosía Ypiresía Apaschólisis*, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigten moeten zich binnen een termijn van maximaal vierentwintig maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan vierentwintig maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan vierentwintig maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigten zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van de IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. De IOM heeft ook een *Facebook*-pagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via *Telegram*. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens de IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) én de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigten van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 (*COI Focus Griekenland: "Helios+ en Helios Junior"*, 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). Het verslag *“Feitenonderzoek”* stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn (nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026).

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie, waarnaar in de bestreden beslissing wordt verwezen, kan nog worden gelezen:

“De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse

arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken” (“Communication on the status of migration management in mainland Greece”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland (“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Aldus blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL,

maart 2025, p. 22-27; “Country Report: Greece. Update 2024”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventuele inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland in mei 2025 nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. ‘cash assistance’), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een AMKA alsook een bankrekening hebben (“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; “Country Report: Greece. Update 2025”, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen “*personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat*” (vrije vertaling, zie nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: “*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe*”).

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland (“Recognised Refugees

2025. *Access to documents and socio-economic rights*” van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat, als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigen onder artikel 33, lid 2, onder c), van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

“(…)

ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)” (vrije vertaling, zie nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: “ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011”).

In haar nota van 16 januari 2026 over de AMKA-wetgeving betoogt de verwerende partij als volgt:

“Wat de omzendbrief toevoegt, is dat bij gebrek aan een actieve A.M.K.A., voor begunstigen van internationale bescherming (punt ix van de wetgeving) toegang tot gezondheidszorg mogelijk is op vertoon van:

- (a) Een geldige ADET; OF

- (b) Een attest van aanvraag tot verlenging van de status; OF

- (c) een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van het besluit tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7).

Deze bijkomende duiding in de wetgeving van november 2025, bevestigt de conclusies van het CGVS dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve A.M.K.A. Deze wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve A.M.K.A.- vergunning niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een attest dat aantoont dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA rapport van september 2025 (https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2025/09/AIDA_GR_2024-update.pdf, p. 24 en 236) duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een 'attestation of application status' wordt afgeleverd.

Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (postponment of removal), blijkt uit artikel 23 en 24 van de Griekse asielwet (Law 3907/2011, in het Engels beschikbaar op: <https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/2011/en/78894>) dat een verklaring aangaande en uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (return decision) hebben ontvangen, en aldus in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigen van internationale bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning”

In deze stand van zaken blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (UNHCR Greece, *"Living In Greece – Access to healthcare"*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, *"Health insurance"* beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479>, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 21, 51)

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. p. 49-51, 67; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden wordt een boete van honderd euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een

geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag *normaliter* op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *“Alkyoni II”*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een preciaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asieldienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 16-17).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder, die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachtermijnen.

In de aanvullende nota van de verwerende partij wordt verwezen naar de mogelijkheid sinds november 2021 om een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen, maar het blijkt hier enkel om een aankondiging te gaan; er is geen informatie in het rechtsplegingsdossier dat zulk online platform al daadwerkelijk functioneert (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, juni 2022, p. 14; september 2024, p. 19).

In het AIDA-rapport kan worden gelezen: *“Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries’ Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314.”* In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,...), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachtermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die, bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de Europese Unie wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36-38; *“Communication on the status of migration management in mainland Greece”*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven, maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden

waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

2.3.11. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

2.3.12. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde informatie over de situatie in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

De meest recente landeninformatie, die vermeld wordt in de aanvullende nota's van de commissaris-generaal en verzoeker, is dezelfde dan wel ligt in dezelfde lijn als de hierboven vermelde informatie en doorprijkt derhalve bovenstaande analyse niet. Waar verzoeker in zijn aanvullende nota verwijst naar de brief van een *consortium* van Griekse middelveldorganisaties gericht aan de Belgische asiendiensten *d.d.* 19 november 2025 (aanvullende nota, stuk 5) om aan te tonen dat de eerdere COI Focus *“Aide aux migrants”* van 25 april 2025 volstrekt onjuiste en misleidende informatie verstrekt en buiten beschouwing moet worden gelaten, kan de Raad niet anders dan vaststellen dat deze COI Focus door de partijen als dusdanig niet is voorgelegd zodat de Raad er geen kennis van kan nemen en de hiertegen ontwikkelde kritiek in dezen niet dienstig is. De Raad wijst er verder op dat voorgaande analyse is gemaakt steunende op basis van het geheel van beschikbare en gehanteerde rapporten en waarbij met meerdere administratieve obstakels en beperkingen voor ngo's rekening is gehouden. De conclusie blijft overeind dat een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek aan de orde blijft.

2.3.13. Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer preciaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met *“alle gegevens van de zaak”* (HvJ 19 maart

2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien.

In de bestreden beslissing en haar aanvullende nota beaamt de verwerende partij dat bij de beoordeling van de doeltreffendheid van de internationale bescherming in Griekenland grote voorzichtigheid is geboden en dat de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een verzoeker als statushouder in Griekenland doorslaggevend zijn. De verwerende partij beaamt tevens dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland en dat de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet in een aantal gevallen niet aan de orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft.

Hierbij moet nog aan worden toegevoegd dat, wat deze individuele omstandigheden verder betreft, de recente wetwijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADDET is verstrekt deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

2.3.14. Wat zijn individuele situatie betreft, maakt verzoeker, een zeventienjarige man, vooreerst niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status in Griekenland.

Verzoeker maakt niet aannemelijk dat hij geconfronteerd wordt met een medische of psychische kwetsbaarheid, die negatieve gevolgen zou hebben op zijn zelfredzaamheid of autonomie. Bij de Dienst Vreemdelingenzaken gaf verzoeker, gevraagd naar zijn gezondheidstoestand, aan dat het beter gaat nu hij in België is (administratief dossier, 'verklaring DVZ', vraag 29). Tijdens zijn persoonlijk onderhoud gaf hij aan dat hij een breuk heeft in de buikwand, dat hij daarvoor een operatie nodig heeft, en verder dat hij het mentaal erg moeilijk had in Griekenland en in België nog steeds nood heeft aan psychologische opvolging (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 3-4, 8). Wat betreft de lichamelijke problemen, meer bepaald aan de buik, stipt de Raad aan dat deze gedocumenteerd zijn (administratief dossier, map documenten, stuk 8), maar dat niets erop wijst dat deze pathologie een niveau van ernst zou bereiken dat zware zorg en complexe monitoring zou vereisen die in Griekenland niet beschikbaar zou zijn. De voorliggende documenten tonen grotendeels afspraken aan om het betreffende fysiek probleem te onderzoeken, maar vermelden en wijzen nergens op de nood aan een complexe, specifieke behandeling. Waar verzoeker de verwerende partij verwijt hem niet diepgaand te hebben ondervraagd over zijn psychisch lijden, stipt de Raad aan dat het in de eerste plaats aan verzoeker zelf toekomt om alle relevante elementen te vermelden en dat verder blijkt dat tijdens het persoonlijk onderhoud hem wel degelijk vragen werden gesteld in dit verband (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 4). De Raad benadrukt voorts dat verzoeker met de twee overgemaakte psychologische stukken (administratief dossier, map documenten, stukken 9 en 11) geen overtuigende, nauwkeurige en ernstige bewijzen aanlevert die de commissaris-generaal, dan wel de Raad kunnen inlichten over de realiteit, de omvang en de ernst van de psychische problemen. In deze attesten van 19 februari 2025, opgesteld door een psycholoog-psychotherapeut en waarin staat opgetekend dat verzoeker symptomen vertoont van een PTSD, en 10 oktober 2025, uitgaande van een sociaal verpleegster van het Rode Kruis, wordt gesteld dat verzoeker slaapproblemen, verlies van eetlust, nachtmerries en geheugenproblemen verklaard te hebben, maar wordt nergens aangegeven in welke mate deze symptomen, die overigens louter teruggaan op de verklaringen en gedragingen van verzoeker tijdens de consultaties, een impact hebben op verzoekers capaciteiten om zich bij terugkeer naar Griekenland staande te houden. Ook werd nergens een diagnose als dusdanig gesteld, noch wordt een psychologische opvolging voorgeschreven, laat staan aanbevolen. Verzoekers betoog en conclusie dat hij als gevolg van de *"diepe onderliggende psychiatrische problematiek en de aanzienlijke impact ervan op zijn alledaags, gewoon functioneren, [...] heden niet in staat is terug te keren naar*

Griekenland waar hij autonoom zou moeten proberen te overleven" wordt op generlei wijze afdoende *in concreto* gestaafd. Verzoeker kan evenmin worden gevolgd waar hij stelt dat zijn psychische nood blijkt uit zijn verklaringen alsook zijn non-verbale signalen tijdens het persoonlijk onderhoud. Hij staft deze bewering ook geenszins aan de hand van concrete voorbeelden. Waar hij betoogt dat zijn psychisch lijden het gevolg is van de menonwaardige leefomstandigheden tijdens zijn verblijf in Griekenland, maar ook van de huidige situatie in de Gazastrook, waar zijn hele familie nog woont, stipt de Raad aan dat, hoewel niet betwist wordt dat verzoekers ervaringen in Griekenland en de huidige algemene situatie in Gaza en de onzekerheid over het lot van zijn familie een psychologische impact kan hebben op verzoeker, niet kan blijken dat hij persoonlijk psychische problemen ondervindt van die aard dat deze zijn zelfstandig functioneren/autonomie zouden beïnvloeden waardoor hij zijn rechten niet zou kunnen uitoefenen in Griekenland. Waar verzoeker, om te wijzen op zijn bijzondere kwetsbaarheid gelinkt aan de intrinsieke kwetsbaarheid van verzoekers om internationale bescherming afkomstig uit Gaza, rechtspraak van de Raad aanhaalt, wijst de Raad erop dat de precedentenwaarde niet wordt aanvaard in het Belgische recht en dat ieder verzoek om internationale bescherming om zijn eigen, individuele merites wordt beoordeeld. Het bij verzoekers aanvullende nota gevoegde bericht van Ulysse van 20 juni 2024 over de pathogene effecten van de oorlog in Gaza op personen van Palestijnse origine die in België verblijven, is dan weer algemeen van aard en heeft geen betrekking op verzoeker persoonlijk. Verder verwijst verzoeker in het verzoekschrift ook uitgebreid naar een model opgemaakt door Caritas ter inschatting van de kwetsbaarheid van een individuele vluchteling. Hij verwijst hierbij naar elementen die eigen zijn aan veel vluchtelingen, zoals onder andere een gegronde vrees om vervolgd te worden, een (gedeeltelijk illegale) vluchtroute naar Europa, de ontwrichting door deze vlucht, de leefomstandigheden in Griekenland en psychische problemen. Verzoeker toont echter met deze opsomming en het feit dat hij deze en andere elementen in een model giet dat aantoont dat hij veel lasten te dragen heeft, niet concreet aan wat voor hem persoonlijk de gevolgen zijn voor zijn zelfstandig functioneren. Er dient opnieuw benadrukt te worden dat hoewel er niet ontkend wordt dat de situatie in Griekenland en Gaza een invloed kan hebben op het mentaal welzijn van verzoeker, niets erop wijst dat verzoekers psychologische problemen dusdanig ernstig zijn dat zij een zware zorg en complexe monitoring zouden vereisen die in Griekenland niet beschikbaar zou zijn of dat deze zijn zelfstandig functioneren beïnvloeden waardoor hij zijn rechten niet zou kunnen uitoefenen in Griekenland.

Uit de verklaringen van verzoeker en de voorliggende stukken kan niet blijken dat psychologische en/of fysieke problemen, in combinatie met zijn ouderdom zoals in het verzoekschrift wordt aangevoerd, belangrijke negatieve gevolgen hebben op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en dat zijn medische toestand de toegang tot gezondheidszorg, huisvesting en tewerkstelling in Griekenland onredelijk moeilijk of zelfs onmogelijk maakt(e). Hij zet nergens *in concreto* uiteen in welke mate zijn gezondheidstoestand hem belet om zijn rechten te doen gelden in Griekenland, noch wat de omvang of draagwijdte van deze (psycho-)medische problemen zou zijn op zijn mogelijkheden om zijn rechten in Griekenland uit te oefenen. Het blijkt ook nergens uit dat hij (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt zou zijn, te meer hij in België werkt.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen derwijze dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten. Aldus brengt verzoeker wat betreft zijn persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijken geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Wat betreft de toegang tot gezondheidszorg in Griekenland, toont verzoeker verder niet aan dat de mogelijkheden of beperkingen om in dit verband zijn rechten als statushouder uit te oefenen anders zijn dan de mogelijkheden of beperkingen waarmee ook Griekse onderdanen kunnen worden geconfronteerd. In de mate dat kan worden aangenomen dat er in Griekenland een kwaliteitsverschil mogelijk is in vergelijking met België op vlak van gezondheidszorg, volstaat dit verder op zich niet om te besluiten dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland zou belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Een mogelijk kwaliteitsverschil tussen de gezondheidszorg in België en Griekenland, houdt geen verband met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet. Hetzelfde geldt immers voor de Griekse onderdanen. Het komt verzoeker toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om *in concreto* aan te tonen dat hij zijn rechten en voordelen niet zou kunnen laten gelden in Griekenland en hij, als statushouder, geen of onvoldoende toegang heeft tot medische zorg. Verzoeker slaagt hier echter niet in en werd ten andere in Griekenland wel degelijk geholpen. Zo verklaarde hij dat hij naar een ziekenhuis ging en aantoonde dat hij een AMKA had, waardoor hij werd onderzocht door een dokter die hem duidelijk maakte dat hij geopereerd moest worden en waarvoor hij de volgende dag al kon terugkomen. Verzoeker besloot echter zelf om de operatie niet te laten uitvoeren omdat hij geen enkel vertrouwen had in de medische zorg in Griekenland in het algemeen (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 14-15). Aan verzoeker

werd dus op geen enkel moment toegang tot medische zorg ontzegd. In tegenstelling tot wat in het verzoekschrift wordt voorgehouden, blijkt niet dat verzoeker geen psychologische hulp had daar nergens uit zijn verklaringen blijkt dat hij zou getracht hebben dergelijke hulp te bekomen. Tot slot onderstreept de Raad de uiteenlopende verklaringen van verzoeker over zijn medische problemen en de daarbij horende zorg. Zo gaf hij bij de Dienst Vreemdelingenzaken aan dat hij geen medische behandelingen kreeg omdat hij niet wist waar hij deze kon krijgen (administratief dossier, 'vragenlijst CGVS', punt 3.5 en 'bijkomende vragen M-status Griekenland').

2.3.15. De Raad benadrukt verder dat verzoeker nog steeds beschikt over een geldige verblijfsvergunning (ADET), meer bepaald tot 20 juni 2026, hetgeen hem toelaat toegang te verkrijgen tot andere essentiële documenten en basisvoorzieningen. Er ligt niet enig concreet gegeven voor waaruit blijkt dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning thans zou zijn verstreken zodat zijn betoog betreffende de moeilijkheden om deze te verkrijgen of te hernieuwen bij terugkeer niet dienstig kan worden aangevoerd. Hetzelfde geldt voor de verwijzing in zijn verzoekschrift en aanvullende nota naar nieuwe Griekse wetgeving van september 2025 waaruit zou blijken dat personen zonder legale status in Griekenland met harde hand zullen worden aangepakt en teruggestuurd en zijn vrees om hier ook slachtoffer van te worden bij gebrek aan een geldige ADET. Uit niets kan blijken dat verzoeker onder het toepassingsgebied van deze nieuwe wetgeving zou vallen, zodat zijn betoog inzake deze nieuwe wetgeving niet dienstig is.

Verzoeker geeft aan in België beroofd te zijn geweest van zijn ADET en dat hij hiervan, dronken, aangifte deed bij de politie (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 10 en map documenten, stuk 10). Verzoeker toont met zijn verklaring en het attest van klachtneerlegging en het daarbij gevoegde attest 'gestolen voorwerp' op generlei wijze concreet aan dat zijn ADET daadwerkelijk is gestolen. De klacht bij de politie, waarover verzoeker verklaarde niet te weten wat hij toen exact gezegd heeft, toont hoogstens aan dat verzoeker bestolen werd, maar maakt nergens gewag van dat het om zijn ADET zou gaan. Wat er ook van zij, de Raad stipt aan dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning nog steeds geldig is. De geldigheidsduur van zijn verblijfsvergunning loopt immers nog tot 20 juni 2026.

In de bestreden beslissing, alsook haar aanvullende nota, verduidelijkt de verwerende partij dat een persoon die internationale bescherming geniet in Griekenland en zijn afgedrukte verblijfsvergunning (het document dat aantoonst dat hij in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning) niet meer in zijn bezit heeft, niet te maken krijgt met de specifieke moeilijkheden waarmee personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die naar deze lidstaat moeten terugkeren, worden geconfronteerd. De verwerende partij wijst erop dat het mogelijk is een vervangkaart (*replacement card*) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) en geeft ook de te volgen procedure mee: *"Hiervoor moet men zich naar een asielbureau begeven om het verlies van het document te melden en een verklaring van verlies te verkrijgen, die aan de politie moet worden overgelegd. De politie geeft de betrokkene een kennisgeving. Het Asielbureau moet van deze kennisgeving in kennis worden gesteld en ongeveer vier maanden na de kennisgeving neemt het een nieuwe beslissing over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is genomen, moet een afspraak worden gemaakt bij het bevoegde politiebureau om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar in geval van beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaegean.org/wpcontent/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf."*

Hoewel de informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben. Zelfs indien verzoeker niet langer in het bezit zou zijn van zijn geprinte verblijfsvergunning, hetgeen niet zonder meer kan worden aangenomen gezien zijn blote beweringen dienaangaande, blijkt hieruit dan ook niet dat hij geconfronteerd zou worden met de moeilijkheden die statushouders ondervinden die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben.

Verder wordt er in de bestreden beslissing op geduid dat uit objectieve informatie ook blijkt dat het fysieke document pas ongeldig wordt nadat aangifte van diefstal of verlies naar behoren is gedaan, bij de politie in Griekenland (*ibid.*). Deze informatie geeft evenmin aanleiding om te vermoeden dat de ongeldigheid van een gedrukte ADET, in het kader van een procedure die tot doel heeft een identiek document te vervangen, zou leiden tot de opschorting of intrekking van het verblijfsrecht of andere rechten die aan dit document zijn verbonden. Bijgevolg zou verzoeker, zelfs indien zou moeten worden geconcludeerd dat hij niet langer in het bezit is van zijn gedrukte verblijfsvergunning, niet worden geconfronteerd met de moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die niet langer over een geldige verblijfsvergunning beschikken.

Waar verzoeker aanvoert dat er voor het bekomen van een duplicaat een wachttijd van maanden mogelijk is en waar uit de beschikbare informatie blijkt dat ook een eventuele latere hernieuwing of verlenging van een ADET gepaard kan gaan met een wachttijd, dient voorts te worden opgemerkt dat verzoeker nog tot 20 juni 2026 over een geldige verblijfsstatus, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer beschikt (zie *infra*). Wat een eventuele verdere wachttijd betreft, kan verder dienstig worden verwezen naar de hieronder gedane vaststellingen met betrekking tot verzoekers zelfredzaamheid. Omwille van deze vaststellingen kan worden aangenomen dat verzoeker, zo hij bij een procedure om een duplicaat van zijn ADET te bekomen, of zijn ADET te hernieuwen of te verlengen, geconfronteerd zou riskeren te worden met vertragingen, deze periode kan overbruggen en dat verzoeker, indien hij daartoe een ernstige poging onderneemt en de nodige (administratieve) stappen zet, bij machte is om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland op een gedegen wijze te doen gelden.

Verder treedt de Raad de commissaris-generaal bij waar deze stelt dat het erg opmerkelijk is dat verzoeker verklaart nooit een Grieks paspoort te hebben verkregen maar dat hij wel zonder problemen per vliegtuig naar België is kunnen komen. Zijn verklaring dat hij deed aan de hand van zijn Palestijns paspoort en zijn Griekse verblijfsvergunning overtuigt niet (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 10). Bovendien had hij eerder aangegeven wel degelijk het paspoort te hebben aangevraagd en verkregen. Hij diende er 98 euro voor te betalen (*ibid.*, p. 8). Het is opmerkelijk dat hij na confrontatie met deze verklaringen beweert dat hij het paspoort niet kon verkrijgen omdat hij er niet genoeg geld voor had (*ibid.*, p. 10). Hij had immers meerdere jobs, waarmee hij niet enkel in zijn basisbehoeften kon voorzien, maar waarmee hij ook zijn reizen in Griekenland en naar België zelf mee bekostigde (*ibid.*, p. 14). Dat verzoeker dan nog steeds geen paspoort aanvraag terwyl hij plande om naar België te komen, houdt wel degelijk weinig steek. Overigens haalt verzoeker in zijn verzoekschrift en zijn aanvullende nota ook aan dat zijn paspoort dreigt te vervallen, hetgeen logischerwijze impliceert dat hij een paspoort heeft aangevraagd.

2.3.16. Verzoeker verklaart naast een ADET zowel een AFM als een AMKA te hebben ontvangen (administratief dossier, *'bijzondere vragen M-status Griekenland* en notities persoonlijk onderhoud, p. 7).

De Raad benadrukt hierbij dat deze AFM toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 19). Uit objectieve informatie blijkt dat deze AFM geldig blijft wanneer de betrokkene een internationale beschermingsstatus krijgt toegekend en zolang de ADET geldig is. Wel dient de begunstigde van internationale bescherming wanneer hij in het bezit wordt gesteld van zijn ADET een afspraak te maken bij het bevoegde belastingkantoor om de gegevens van het AFM bij te werken, hetgeen mogelijk is zolang de ADET geldig is (zie *"Recognised Refugees 2025. March 2025. Access to documents and socio-economic rights"* gepubliceerd door RSA in april 2025, p. 20-21). Verzoeker toont niet *in concreto* aan dat het voor hem niet mogelijk was/is om deze administratieve stap te vervullen. Als de ADET verloopt, wordt het AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA- rapport, maart 2025, p. 21: *"the AFM is automatically deactivated upon the expiry of the residence permit and cannot be used until the ADET is renewed"*). Aangezien verzoekers verblijfsvergunning niet verloopt voor 20 juni 2026, is zijn AFM dus ook geldig tot die datum.

Hetzelfde geldt voor het sociale zekerheidsnummer (AMKA). De AMKA wordt pas gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt: *"According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit expires"* (AIDA-rapport, juni 2024, p. 248).

Uit de informatie aangehaald in de aanvullende nota van de verwerende partij blijkt voorts dat verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van het verkrijgen van zijn AMKA, wanneer hij daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (UNHCR Greece, *"Living In Greece – Access to healthcare"*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; *Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)* van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>) en verder *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-50). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *"Information Guide for Beneficiaries of International Protection"*, beschikbaar op: https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 50).

Verzoeker toont – rekening houdend met het geheel van voorgaande – niet aan dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate hij nood heeft aan medische en/of psychologische opvolging hij hiervan verstoken zal blijven en hij zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 van het EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging of artikel 4 van het Handvest. De Raad herinnert er hierbij overigens aan dat verzoeker zich niet beroept op een bijzondere mentale of fysieke kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen.

Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen bij die hier anders over doen denken. Zijn betoog in zijn verzoekschrift omtrent de situatie waarmee statushouders geconfronteerd worden bij de vernieuwing van hun verblijfsdocumenten, is niet dienstig gezien deze situatie niet op hem van toepassing is daar hij op heden nog steeds over een geldige Griekse verblijfsvergunning beschikt.

De loutere omstandigheid dat niet kan worden uitgesloten dat ook personen van wie de verblijfsvergunning nog niet verlopen is in de praktijk moeilijkheden kennen, neemt niet weg dat hun situatie blijkens de beschikbare objectieve informatie hoegenaamd niet vergelijkbaar is met deze van personen die niet (langer) over een geldige verblijfsvergunning beschikken. Het staat aan verzoeker om *in concreto* aannemelijk te maken dat de eventuele problemen of moeilijkheden waarmee hij, die niet doet blijken van een bijzondere kwetsbaarheid en actueel nog over een geldige verblijfsvergunning beschikt, bij terugkeer naar Griekenland zal worden geconfronteerd van die aard zijn dat hij hierdoor in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie dreigt terecht te komen, zoals bedoeld in de hoger aangehaalde rechtspraak van het Hof van Justitie.

2.3.17. Waar verzoeker erop op wijst dat zijn ADET en Grieks paspoort riskeren te vervallen door het lange wachten op een definitieve beslissing over zijn beschermingsverzoek, en bijgevolg ook zijn AMKA zal worden gedeactiveerd, wijst de Raad erop dat uit de gegevens van het administratief dossier blijkt dat zijn ADET nog geldig is tot 20 juni 2026 en dat hij redelijkerwijze kan worden aangenomen dat hij ook over een paspoort beschikt. Bovendien kan de procedure voor de verlenging van de ADET vanuit het buitenland worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (hoewel het afhalen van de ADET zelf ter plaatse moet gebeuren). Zo geeft het laatste AIDA-rapport te kennen dat *"the application for renewal, together with a digital photo of the beneficiary, is submitted via email to the Asylum Service and the latter's decision is notified to the applicant also via email"* (vrije vertaling: *"de aanvraag tot verlenging wordt, tesamen met een digitale foto van de begunstigde, via e-mail ingediend bij de Asieldienst en het besluit van deze laatste wordt via e-mail aan de aanvrager meegegeeld"*) (AIDA-rapport van september 2025, p. 236). Verder blijkt dat de Griekse asiendienst momenteel zou werken aan een hervorming van de wetgeving die het mogelijk zou maken om aanvragen voor een ADET-verlenging via een speciaal online platform in te dienen. Daarbij zal ook automatisch een certificaat worden uitgegeven dat de verlengingsaanvraag bevestigt (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 19; *"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"* van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 9). Het blijkt hier enkel om een aankondiging te gaan; er is geen informatie dat zulk online platform al functioneert.

Wat betreft de mogelijke deactivering van zijn AMKA en waar hij de vereiste benadrukt van het hebben van een wettig verblijf en daarbovenop het aanleveren van bewijs van werkelijk verblijf in Griekenland, alsook van tewerkstelling hiervoor, maakt verzoeker niet aannemelijk dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland geen werk en huisvesting zal kunnen vinden en hij de vereiste documenten niet zal kunnen voorleggen voor het opnieuw activeren van zijn AMKA. Hierboven werd er reeds op gewezen dat een intentieverklaring van een werkgever volstaat, dat het voorleggen van een geldige ADET volstaat als bewijs van wettig verblijf en dat het bewijs van verblijf in het land onder meer kan bestaan uit een huurovereenkomst. Gelet op hetgeen hierna wordt uiteengezet in verband met verzoekers autonomie en zelfredzaamheid, blijkt niet dat het voor verzoeker onmogelijk zou zijn de nodige documenten voor te leggen nodig voor de eventuele heractivering van de AMKA en evenmin dat hij de periode nodig om zijn AMKA te heractiveren niet zou kunnen overbruggen zonder in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie te belanden. De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de

verplichting om een werkvergunning te verkrijgen. In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer. Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gast samenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 24 en 34). Zoals hoger reeds aangehaald, bevestigt geen enkele andere bron evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt en wordt in het AIDA-rapport van september 2025 hierover geen melding gemaakt (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 261-262). Het verslag "Feitenonderzoek" stelt dan weer dat het beschikken van een geldig AMKA-nummer volstaat (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, september 2024, p. 37). In zijn antwoord op de vragen die de commissaris-generaal hem hierover schriftelijk stelde, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer, een AFM-nummer en een bankrekening. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn. Statushouders kunnen dus een arbeidscontract tekenen alsook het arbeidscontract uploaden in ERGANI zonder dat een activering van de AMKA is vereist. Daarnaast is voor een eerste tewerkstelling een registratie bij een zogenaamde e-EFKA vereist (juridische dienst CGVS, "Nota A.M.K.A. wetgeving Griekenland" van 16 januari 2026. Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Met betrekking tot verzoekers kritiek, uiteengezet in zijn aanvullende nota, in verband met de AMA (*National Insurance Number*), wordt nog opgemerkt wat volgt. Een AMA is een sociaal verzekeringsnummer voor werk/sociale afdrachten. Uit de landeninformatie blijkt dat wanneer een statushouder voor het eerst gaat werken, ook een AMA vereist is. De statushouder ontvangt die na registratie bij het register van *Insured Persons of the National Social Security Fund* (ΕΦΚΑ / EFKA). Een afspraak bij een EFKA-afdeling kan telefonisch of per e-mail gemaakt worden. De volgende documenten zijn nodig bij de aanvraag voor een AMA: een verblijfsvergunning, een werkgeversverklaring (formulier E3) – dit is een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring van een werkgever) –, een AFM, een AMKA, een adresbewijs en een bankrekeningnummer. Eens een AMA-nummer is verkregen, kan de werkgeversverklaring worden gefinaliseerd in een arbeidscontact en worden geupload in ERGANI om de AMKA te activeren. Uit niets blijkt dat voor de AMA zelf een actieve AMKA nodig is.

2.3.18. Zoals in de bestreden beslissing terecht wordt gesteld, volstaat het gegeven dat verzoeker bepaalde moeilijkheden ondervond zoals op het vlak van werkgelegenheid, gezondheidszorg en huisvesting niet om te besluiten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijk keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

De Raad acht het niet onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling, te verwachten dat hij inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit de verklaringen en het gedrag van verzoeker blijkt evenwel niet dat hij doorgedreven pogingen heeft ondernomen om legaal werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren. De houding en het handelen van verzoeker duiden er daarentegen op dat hij niet van plan was om in Griekenland een duurzaam leven en een toekomst uit te bouwen.

Het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigden van internationale bescherming moet in samenhang worden bekeken met het feit dat, nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigden zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoeker, die er internationale bescherming heeft verkregen, om de nodige procedures te doorlopen en geduld te oefenen vooraleer hij daaromtrent conclusies trekt. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat hij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, tewerkstelling of medische zorgen te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt hem in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen hij evenwel niet aantoonde. Hij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

Uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij in het anderhalf jaar dat hij als statushouder in Griekenland verbleef verschillende jobs heeft gehad. Zo werkte hij in Kos enkele maanden in de bouw, tot hij zijn verblijfskaart ontving. Daarna ging hij naar Argos, waar hij meteen aan de slag kon in de sinaasappelpluk. In Igoumenitsa

ging hij aan de slag als schapenherder en in Santorini vond hij meteen werk in een supermarktje, waar hij kon werken tot aan zijn vertrek naar Sparta. Ook daar had hij meteen een job, in de olijvenpluk, en hij bleef er werken tot hij genoeg geld had om naar België te komen (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 12-13). Aldus blijkt dat verzoeker, in tegenstelling tot waar hij in het verzoekschrift oppert dat hij enkele keren voor enkele dagen in het zwart kon werken en dat hij een zwak profiel op de arbeidsmarkt heeft, meerdere jobs had. Waar verzoeker hekelt dat slechts toegang tot kortstondig en onderbetaald zwartwerk mogelijk was, kan uit zijn verklaringen niet blijken dat hij, in de periode die hij als statushouder in Griekenland verbleef, doorgedreven inspanningen heeft gedaan om een legale tewerkstelling te bekomen. Het komt echter verzoeker, als begunstigde van internationale bescherming, toe zich te informeren en stappen te ondernemen, door zich bijvoorbeeld naar DYPA te wenden. Uit zijn verklaringen kan, in tegenstelling tot wat hij in het verzoekschrift voorhoudt, niet blijken dat hij alle redelijkerwijze van hem te verwachten inspanningen daartoe ondernomen heeft. In het verzoekschrift wordt ten onrechte voorgelaten dat hem in de bestreden beslissing verweten wordt geen ernstige pogingen te hebben ondernomen om zijn rechten op taallessen te doen gelden. Waar hij in zijn verzoekschrift opwerpt dat taallessen betalend zijn en dat Grieks leren op basis van *Youtube*-filmpjes of dagelijkse conversaties *quasi* onmogelijk is, stipt de Raad aan dat het verzoeker toekomt om de nodige stappen te ondernemen om de Griekse taal te leren, hetgeen evenwel in het geheel niet kan blijken uit zijn verklaringen, zeker aangezien hij zelf meermaals en uitdrukkelijk aangeeft dat dit zijn kansen op de Griekse arbeidsmarkt en integratie in het algemeen zou vergroten. De Raad stipt verder aan dat uit de landeninformatie blijkt dat het Griekse Ministerie van Migratie en Asiel verschillende integratieprogramma's met het oog op integratie van statushouders ontwierp die worden uitgevoerd door partners, zoals internationale organisaties (onder andere IOM) en ngo's en dat deze diensten onder meer taalcursussen aanbieden, cursussen gericht op de ontwikkeling van vaardigheden, en cursussen ter voorbereiding op een baan in Griekenland ("*Verlag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 42-44), maar ook dat de vraag het aanbod ruimschoots overschrijdt (AIDA, *Country Report Greece. Update 2024*, p. 263-264). Evenwel kan niet blijken dat verzoeker omwille van de onverschilligheid van de Griekse overheid geen toegang zou hebben tot taalonderwijs. Hoewel de vraag naar taalonderwijs in Griekenland voor anderstaligen het aanbod overschrijdt, bestaan er daarnaast verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. ("*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15). Bovendien doet het niet machtig zijn van de Griekse taal niets af aan de mogelijkheid om werk te zoeken waarvoor geen (goede) kennis van de Griekse taal vereist is, zoals de landbouw- en bouwsector, de horeca en schoonmaak, en dit in afwachting van het verwerven van een (basis)kennis van het Grieks die de deuren opent naar andere jobs op de Griekse arbeidsmarkt. Zoals hoger reeds werd overwogen, maakt verzoeker bovendien geen bijzondere kwetsbaarheid aannemelijk die zijn mogelijkheden om werk te zoeken en te vinden in Griekenland zou ondermijnen en zoals hierna ook nog zal blijken lijkt verzoeker over de nodige zelfredzaamheid te beschikken. Voorgaande vaststellingen getuigen niet van een oprechte intentie om in Griekenland een leven uit te bouwen en er zijn rechten te doen gelden. Aldus blijkt niet dat verzoeker doorgedreven pogingen heeft ondernomen om een legale tewerkstelling te vinden of om de Griekse taal enigszins aan te leren, hetgeen redelijkerwijze wel van hem kan worden verwacht alvorens conclusies te maken en het land te verlaten.

Inzake huisvesting verklaarde verzoeker dat hij na zijn erkenning nog een maand in het opvangcentrum kon blijven en dat hij meteen erna onderdak vond in een kraakpand in de buurt waar hij vier maanden verbleef. Erna verhuisde hij naar een ander dorp, waar hij terecht kon in de werkplaats van zijn werkgever in de bouwsector. Nadat hij drie maanden later zijn papieren kreeg, besloot hij om meteen naar Athene te vertrekken. Hij verbleef daarbij een nacht in een hotel en kon ook logeren bij een kennis. Hij trok vervolgens naar Argos, waar hij in een oud huis van zijn werkgever verbleef. Twaalf dagen later reisde hij naar Igoumenitsa, waar hij terecht kon in de woning van zijn werkgever, een schapenherder. Twee maanden later reisde hij door naar Santorini waar hij zeven maanden in een boot kon verblijven. Vervolgens trok hij naar Sparta, waar hij opnieuw kon verblijven in een huis dat door zijn werkgever voor hem geregeld werd (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 11-13). Aldus blijkt dat verzoeker in de periode dat hij als statushouder in Griekenland verbleef telkens ergens terecht kon voor onderdak en verder en bovenal blijkt nergens dat verzoeker op het vlak van huisvesting enige inspanning heeft geleverd om zijn situatie te verbeteren. Opnieuw kan uit de verklaringen van verzoeker niet blijken dat hij de nodige stappen ondernomen heeft om ondersteuning in te roepen van de Griekse overheid of andere organisaties. Aldus maakt verzoeker niet aannemelijk dat hij niet in de mogelijkheid was om (duurzame) huisvesting te kunnen krijgen en toont hij niet aan, in tegenstelling tot wat hij in het verzoekschrift oppert, dat hij alle redelijk te verwachten inspanningen heeft geleverd om een behoorlijke woonplaats te vinden. Waar hij in het verzoekschrift stelt dat de commissaris-generaal enkel naar zijn persoonlijke inspanningen kijkt en de structurele problemen van het Griekse systeem aan hem verwijt, blijkt uit de bespreking van de algemene situatie voor statushouders hierboven reeds dat een aantal initiatieven zijn genomen door de Griekse overheid inzake huisvesting en de problemen inzake huisvesting voor statushouders in Griekenland niet tot

de conclusie leiden dat elke statushouder *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan. Door louter in zijn verzoekschrift te benadrukken dat er te veel administratieve barrières zijn en er sprake is van discriminatie op de arbeids- en huisvestingsmarkt, beperkt verzoeker zich tot algemene beweringen en toont hij niet aan doorgedreven pogingen te hebben ondernomen om zijn situatie wat betreft werk en huisvesting te verbeteren. Hetzelfde kan gesteld worden waar hij ook hier benadrukt dat hij een zwak profiel heeft, dit maal wat betreft de huizenmarkt.

Uit het geheel van verzoekers verklaringen blijkt dat hij zeer beperkte stappen heeft ondernomen om zijn rechten te doen gelden in Griekenland. Er kan niet blijken dat verzoeker, in het anderhalf jaar dat hij er verbleef als statushouder, doorgedreven stappen heeft gezet om ondersteuning te vragen aan de Griekse overheid in zijn zoektocht naar huisvesting, werk of enige andere hulp. Verzoeker brengt geen elementen bij die hier anders over doen denken. De Raad stipt hierbij aan dat verzoeker zowel over een ADET, AFM als AMKA beschikte. Hij maakt dan ook niet op concrete wijze aannemelijk dat hij buiten zijn eigen wil om in de onmogelijkheid was om zijn rechten in Griekenland te doen gelden.

2.3.19. De Raad acht het niet onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling en die geen blijf geeft van een bijzondere kwetsbaarheid, te verwachten dat hij bij terugkeer naar Griekenland inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een duurzaam bestaan uit te bouwen. Gelet op zijn zelfredzaamheid, die onder meer blijkt uit het feit dat hij erin slaagde om zich in Griekenland zelfstandig en veelvuldig te verplaatsen, werk en onderdak te vinden en om de nodige administratieve procedures te doorlopen om zijn ADET en naar alle waarschijnlijkheid ook zijn paspoort te bekomen, moet hij hiertoe in staat worden geacht. Ook kon hij in Griekenland rekenen op de financiële steun van familieleden om zijn verblijf in Griekenland te bewerkstelligen (*ibid*, p. 14). Zo kreeg hij via zijn echtgenote geld uit Gaza om zijn verblijf in Kos te bekostigen. Dat verzoeker beroep moest te doen op zijn familie, doet geen afbreuk aan het feit dat hij in Griekenland ondersteuning zou kunnen bekomen. Los van de vraag of zijn Palestijns netwerk, waaronder zijn zus in België, hem momenteel (nogmaals) financieel zou kunnen ondersteunen en zijn verklaringen in Griekenland geen sociaal netwerk of familieleden te hebben, stipt de Raad aan dat verzoeker de nodige zelfredzaamheid blijkt te hebben om ook zonder tijdelijke financiële steun en familieleden of netwerk in Griekenland te kunnen voorzien in zijn levensonderhoud, minstens liggen er geen overtuigende elementen of stukken voor die wijzen op het tegendeel. In België is hij overigens aan het werk (*ibid.*, p. 14 en bevestigd in het verzoekschrift), zodat kan aangenomen worden dat hij, in geval van terugkeer naar Griekenland - ook al beschikt hij niet over een spaarpotje zoals in het verzoekschrift aangehaald - er niet zonder enige financiële reserve als statushouder zou aankomen, zodat niet zonder meer kan worden aangenomen dat hij als statushouder in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie in de zin van de rechtspraak van het Hof van Justitie terecht komt.

Er kan worden aangenomen dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland mogelijk bepaalde aanpassingsmoeilijkheden zal kennen. Tevens kan worden aangenomen dat het van hem enige inspanning zal vergen om zijn leven op te bouwen in Griekenland en er de taal aan te leren. Hieruit kan echter niet worden besloten tot het bestaan van een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade.

Verzoeker stelt nog dat hij door de lange duur van de procedure in België geen toegang meer heeft tot hulpverlening in Griekenland. Verzoeker kan in zijn betoog allerminst ernstig worden genomen. Hij gaat immers volledig voorbij aan het feit dat het zijn eigen beslissing was om Griekenland te verlaten anderhalf jaar na het toekennen van de vluchtelingenstatus en waarbij hij niet heeft aangetoond afdoende pogingen te hebben ondernomen om zijn rechten als statushouder te doen gelden. Het is niet ernstig om de verantwoordelijkheid hiervoor af te schuiven op het commissariaat-generaal, terwijl verzoeker zelf verzaakt heeft aan de rechten en voorzieningen die hem in Griekenland ter beschikking stonden. Dat verzoeker bij terugkeer naar Griekenland geen toegang meer zal hebben tot het HELIOS+-programma, hetgeen volgens hem een lege doos is, omdat onmogelijke cumulatieve voorwaarden worden gesteld, zoals onder meer vereiste inschrijving binnen de twee jaar na de toekenning van de beschermingsstatus, toont verder geenszins aan dat hij zich bij terugkeer naar Griekenland niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties. Voor zover hij wijst op de vertraging waarmee statushouders geconfronteerd worden bij de vernieuwing van hun verblijfsdocumenten, is die situatie niet op hem van toepassing nu hij heden nog over een geldige Griekse verblijfsvergunning beschikt, meer bepaald tot 20 juni 2026 en niets hem eraan in de weg staat om, eventueel met ondersteuning, een verlenging van zijn ADET aan te vragen. Bovendien kan, gelet op de informatie die verzoeker zelf aanreikt en die heden beschikbaar is, aangenomen worden dat verzoeker weet welke de daartoe te ondernemen stappen zijn. Dat verzoeker in de toekomst desondanks niet in de mogelijkheid zou zijn om zijn ADET (tijdig) te laten vernieuwen en daardoor *in concreto* in de problemen zou riskeren te komen, kan aldus niet worden gevolgd en kan niet worden toegeschreven aan de volgens hem onredelijke duur van de procedure in België.

Waar verzoeker verwijst naar zijn leven en integratie in België, wijst de Raad erop dat hij hiervoor niet bevoegd is. De Raad is ter zake slechts bevoegd verzoeker zijn verklaarde nood aan internationale bescherming te beoordelen, waarbij gelet op de internationale beschermingsstatus die hij in Griekenland geniet zijn situatie in en bij terugkeer naar Griekenland wordt onderzocht en beoordeeld, maar hij is niet bevoegd om te oordelen en zich uit te spreken over de situatie van verzoeker in België.

2.3.20. De Raad wijst er verder op dat het loutere feit dat er in Griekenland sprake is van racisme en discriminatie, hoe betreurenswaardig ook, op zich niet voldoende is om een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar Griekenland aannemelijk te maken. Vreemdelingen kunnen in Griekenland, net als in andere lidstaten, geconfronteerd worden met discriminatie, racisme of xenofobie, maar dit leidt niet tot het besluit dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van verzoeker niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkene bij situaties van discriminatie, racisme of xenofobie.

2.3.21. In de mate verzoeker aanvoert dat hij geen bescherming tegen refoulement geniet in Griekenland, liggen er *in casu* geen elementen voor waaruit blijkt dat hij actueel niet langer internationale bescherming geniet in Griekenland. Op geen enkele wijze toont hij aan dat er sprake is van een wijdverspreide en systematische praktijk van teruggrijving van erkende vluchtelingen door de Griekse overheden. Evenmin toont hij concreet aan dat er in zijn geval een reëel risico op refoulement bestaat.

2.3.22. De verwijzing door verzoeker naar rechtspraak van de Raad is niet van die aard dat zij afbreuk kan doen aan het voorgaande. De appreciatie van de feiten in het licht van de bestaande situatie in Griekenland gebeurt in het kader van een individuele beoordeling van de zaak die voorligt in elk stadium van de asielpprocedure. Feiten en elementen eigen aan elk concreet beschermingsverzoek zijn bepalend bij de beoordeling van het dossier. Voormelde analyse van de situatie in Griekenland is gesteund op de informatie zoals aangebracht door beide partijen.

2.3.23. Een algemene verwijzing, zoals in het verzoekschrift en de aanvullende nota van verzoeker, waarbij naar verschillende rapporten met algemene landeninformatie wordt verwezen en naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de gebreken inzake ondersteuning (hetgeen in bovenstaande analyse ook mee in rekening is genomen), volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen. Dit dient *in concreto* te worden aangetoond, waartoe verzoeker in gebreke blijft.

2.3.24. Tot slot voert verzoeker geen concreet verweer tegen de motieven van de bestreden beslissing met betrekking tot de overige door hem in de loop van de administratieve procedure neergelegde documenten. Deze motieven vinden steun in het administratief dossier, zijn pertinent en terecht en blijven, gezien zij door verzoeker niet dienstig worden aangevochten, onverminderd overeind.

2.3.25. Verzoeker toont niet aan dat hij, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91). Hij toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Alles samengenomen toont verzoeker niet aan dat hij ernstige pogingen heeft ondernomen om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Gelet op de vaststellingen die in de bestreden beslissing worden gedaan en in acht genomen wat voorafgaat, heeft verzoeker aldus niet *in concreto* aannemelijk gemaakt dat hij zich niet langer zou kunnen beroepen op de bescherming die hem reeds werd toegekend in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat hij niet terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien.

2.3.26. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt door verzoeker niet weerlegd. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet op de individuele

situatie van verzoeker in de weg staan. Zijn beschermingsverzoek dient bijgevolg op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

2.3.27. In de mate dat verzoeker in het verzoekschrift en de aanvullende nota de situatie bespreekt in Gaza, wijst de Raad erop dat aangezien verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, de commissaris-generaal niet opnieuw diende te bepalen of hij nood heeft aan internationale bescherming. De beoordeling of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden dat de aan verzoeker toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoeker is op dit punt in gebreke gebleven. Bijgevolg is verzoekers verwijzing naar en bespreking van de algemene veiligheidssituatie in Gaza op basis van landeninformatie niet dienstig.

2.3.28. Een schending van artikel 4 van het Handvest en van artikel 3 van het EVRM wordt niet aangetoond. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt.

2.3.29. Uit het voorgaande blijkt dat verzoeker niet aannemelijk maakt dat de commissaris-generaal op basis van een niet correcte feitenvinding of op kennelijk onredelijke wijze tot de bestreden beslissing is gekomen. De schending van de materiële motiveringsplicht, in het licht van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, kan niet worden aangenomen.

2.3.30. Omtrent de aangevoerde schending van het zorgvuldigheidsbeginsel moet worden vastgesteld dat dit beginsel de commissaris-generaal oplegt zijn beslissingen zorgvuldig voor te bereiden en deze te steunen op een correcte feitenvinding. Uit het administratief dossier blijkt dat verzoeker bij het commissariaat-generaal uitvoerig werd gehoord. Tijdens een persoonlijk onderhoud kreeg hij de mogelijkheid uiteen te zetten waarom artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet in zijn specifieke situatie niet van toepassing is en zijn argumenten kracht bij te zetten, kon hij nieuwe en/of aanvullende stukken neerleggen, dit alles in aanwezigheid van een tolk die het Arabisch machtig is. De Raad stelt verder vast dat de commissaris-generaal zich voor het nemen van de bestreden beslissing heeft gesteund op alle gegevens van het administratief dossier en op alle dienstige stukken en komt wel degelijk de persoonlijke problematiek van verzoeker tegemoet. Het zorgvuldigheidsbeginsel is bijgevolg niet geschonden.

2.3.31. Een schending van het redelijkheidsbeginsel kan evenmin worden volgehouden, aangezien de bestreden beslissing geenszins in kennelijke wanverhouding staat tot de motieven waarop zij is gebaseerd. Deze motieven zijn deugdelijk en vinden steun in het administratief dossier.

2.3.32. Waar verzoeker in ondergeschikte orde vraagt om de bestreden beslissing te vernietigen, wijst de Raad erop dat hij slechts de bevoegdheid heeft om de beslissingen van de commissaris-generaal houdende een niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat) te vernietigen om redenen vermeld in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2°, van de Vreemdelingenwet. Zoals blijkt uit wat voorafgaat, toont verzoeker echter niet aan dat er een substantiële onregelmatigheid kleeft aan de bestreden beslissing die door de Raad niet kan worden hersteld, noch toont hij aan dat er essentiële elementen ontbreken die inhouden dat de Raad niet kan komen tot een bevestiging of een hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen hiertoe te moeten bevelen. Het verzoek tot vernietiging kan bijgevolg niet worden ingewilligd.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op eenendertig maart tweeduizend zesentwintig door:

V. SERBRUYNS,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

K. VERKIMPEN,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

K. VERKIMPEN

V. SERBRUYNS